

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 670/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária FUTEJ & Partners, s. r. o., Radlinského 2788/2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Daniel Futej, CSc., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 146/2015, 9 Co 147/2015, 9 Co 148/2015 z 9. júla 2015 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 26/2016, 4 Cdo 109/2016, 4 Cdo 110/2016 z 23. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. augusta 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 146/2015, 9 Co 147/2015, 9 Co 148/2015 z 9. júla 2015 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 26/2016, 4 Cdo 109/2016, 4 Cdo 110/2016 z 23. júna 2016 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

V sťažnosti sa okrem iného uvádza, že «... Právnomu zástupcovi Sťažovateľa bol(o) ... 22.07.2016 doručené uznesenie Najvyššieho súdu č. k. 4 Cdo/26/2016, 4 Cdo/109/2016, 4 Cdo/110/2016 z 23.06. 2016 (ďalej len „Uznesenie Najvyššieho súdu“), ktorým Najvyšší súd odmietol dovolanie Sťažovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co/146/2015, 9 Co/147/2015, 9 Co/148/2015 z 09.07.2015 (ďalej len „Rozsudok Krajského súdu“), ktorým Krajský súd potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „Okresný súd“) č. k. 12C/188/2012 (ďalej len „Rozsudok Okresného súdu“) vydaný v konaní o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Národnej banky Slovenska (ďalej len „NBS“) podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o zodpovednosti za škodu“).

... Sťažovateľ vložil svoje peňažné prostriedky do družstva [REDAKOVANÉ]
[REDAKOVANÉ] ... (ďalej len „Družstvo“) ako jeho člen. ...

... Rozsudok Krajského súdu je postavený na právnych a skutkových záveroch, ktoré sú podľa názoru Sťažovateľa zjavne nepodložené a arbitrárne a preto z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a tieto je potrebné ústavným súdom preskúmať. Nápravou uvedeného Rozsudku Krajského súdu sa Najvyšší súd odmietol zaoberať, keď vyhodnotil dovolanie proti Rozsudku Krajského súdu ako neprijateľné. Zo strany Najvyššieho súdu a Krajského súdu tak nebol rešpektovaný ústavný príkaz minimalizovať formalistický výklad práva. ...

... NBS mala vedomosť o verejne známých skutočnostiach, že činnosťou Obchodníka s CP a Družstva vzniká bezprostredne hroziace nebezpečenstvo vzniku škody, no napriek tomu však nekonala tak, aby včas vykonala preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku

tejto škody. NBS mala prístup k všetkým informáciám v dôsledku informačnej povinnosti Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt a to vrátane aktuálneho stavu hospodárenia Družstva. NBS vo svojom vyjadrení sama uviedla a potvrdila, že vykonávala dohľad nad dodržiavaním povinností Družstva, kontrolovala zverejnenie schváleného prospektu investície pred začatím verejnej ponuky, aktuálnosť prospektu investície počas lehoty trvania verejnej ponuky, plnenie informačných povinností vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, splnenie povinnosti predložiť NBS pred zverejnením na posúdenie oznámenia o verejnej ponuke majetkových hodnôt, ako aj dodržiavanie ustanovenia § 126 ods. 5 Zákona o CP.

... NBS odvodzuje limitovaný dohľad NBS od § 129 ods. 3 Zákona o CP, ktorý bol doplnený do Zákona o CP s účinnosťou až od 1.6.2010. V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že uvedené ustanovenie obsahuje povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt dodržiavať schválený prospekt investície. Z tohto znenia však nemožno vyvodit' jednoznačný záver o tom, že pred jeho doplnením NBS vykonávala dohľad iba v limitovanom rozsahu. Povinnosťou NBS podľa § 137 ods. 2 Zákona o CP je a bolo zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov aj ich činnosti, pričom podľa § 135 ods. 1 Zákona o CP (ktorý platí v tomto znení už od 1. 5. 2007), Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj Obchodník s CP patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS. Podľa § 135 ods. 2 Zákona o CP mala NBS zisťovať (čo v prípade Družstva ani Obchodníka s CP neurobila) všetky informácie a podklady o dodržiavaní resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných NBS Družstvu a Obchodníkovi s CP. Zákonný dohľad zo strany NBS bol dokonca upravený tak široko, že NBS má zisťovať informácie a podklady aj o iných rizikách, ako tých vyplývajúcich z povolenia na činnosť vrátane rizík, ktorým sú, resp. mohli byť vystavené dohliadané subjekty a v rámci nich aj Družstvo činnosťou Obchodníka s CP, vrátane rizík, ktoré mohli viesť k ohrozeniu záujmov klientov dohliadaných subjektov. Ak NBS mala informácie o celkovej činnosti Družstva, nemohla vykonávať a ani nevykonávala dohľad v limitovanom rozsahu...»

Všeobecné súdy podľa názoru sťažovateľa taktiež pri svojom rozhodovaní nezohľadnili „správu správcu konkurznej podstaty úpadcu - Družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp. zn. 7C 206/2011...“.

Podmienkou vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa § 9 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je podľa názoru sťažovateľa, „aby poškodený preukázal bezúspešnosť vydania pohľadávky v konkurznom konaní, pretože Zákon o zodpovednosti za škodu nedefinuje uvedenú podmienku ako jednu z jej (osobitných) predpokladov. Zákon o zodpovednosti za škodu o ktorý Sťažovateľ opieral svoju žalobu, neustanovuje, nevyžaduje a dokonca ani nepripúšťa žiadne predchádzajúce vysporiadanie súkromnoprávných vzťahov, ale naopak, pripúšťa regresnú náhradu. Pokiaľ by sa pripustil názor, že prebiehajúce konkurzné konanie vylučuje podanie občianskoprávnej, či inej žaloby o náhradu škody, potom by zákon o konkurze a reštrukturalizácii fakticky suspendoval občiansky zákonník. Zákon o zodpovednosti za škodu, ako i trestný zákon, a to až do doby právoplatného skončenia konkurzného konania. Súčasne by to znamenalo, že občianskoprávna zodpovednosť, zodpovednosť štátu či trestnoprávna zodpovednosť je subsidiárna voči zodpovednosti úpadcu podľa zákona o konkurze.“.

Sťažovateľ prostredníctvom dovolania adresovaného najvyššiemu súdu namietal porušenie svojho práva na spravodlivý proces. Rozsudok krajského súdu podľa jeho názoru „nevychádzal z objektívneho a komplexného posúdenia rozhodujúcich skutočností a je založený na nesprávnych skutkových a právnych zisteniach, nakoľko tieto zistenia vychádzajú z vykonaného dokazovania Okresného súdu, ktoré je neúplné.“

... Namieste je úvaha, že Najvyšší súd namietaným uznesením vybočil z ústavných medzí rozhodovania príslušného orgánu ochrany práv. Svojím rozhodnutím Najvyšší súd de facto odmietol právo Sťažovateľa na súdnu ochranu. Namietaným Uznesením Najvyššieho súdu bola Sťažovateľovi vytvorená prekážka prístupu k spravodlivosti, proti ktorej už Sťažovateľ nemá okrem podania tejto ústavnej sťažnosti iný prostriedok obrany a ochrany svojich práv. Namietané Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je

v zmysle ustálenej judikatúry Ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva zásahom do práva na spravodlivý proces. ...

Sťažovateľ vidí zreteľný zásah do jeho práva na spravodlivý proces aj v tom, že Najvyšší súd nedostatočne odôvodnil svoj záver a Sťažovateľ považuje Uznesenie Najvyššieho súdu za nedostatočne odôvodnené. ...

... Z odôvodnenia Uznesenia Najvyššieho súdu vyplýva, že podané dovolanie odmietol s poukazom na to, že dovolanie nie je prípustné, nakoľko Sťažovateľom namietaná procesná vada ako aj iné vady v danom súdnom konaní nevyšli najavo. Sťažovateľ je toho názoru, že Najvyšší súd sa dostatočne nevysporiadal s tým, čo je možné za procesnú vadu v zmysle platnej právnej úpravy považovať. Z daného odôvodnenia rovnako nie je zrejme akých úvah sa Najvyšší súd pri odmietnutí ním podaného dovolania pridržieval. “.

Predmetný rozsudok krajského súdu k sťažnosti pripojený nebol. Z priloženého splnomocnenia vyplýva, že sťažovateľ splnomocnil právneho zástupcu na podanie sťažnosti a zastupovanie v konaní pred ústavným súdom „*proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 26/2016, 4 Cdo 109/2016, 4 Cdo 110/2016 zo dňa 23.06.2016*“.

Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol tak, že vysloví porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, ako aj napadnutým uznesením najvyššieho súdu a oba tieto rozhodnutia zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Zároveň si sťažovateľ uplatnil náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom alebo komerčným právnikom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred Ústavným súdom.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania.

Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Ústavný súd zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konanie osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde). Až na výnimky, ktoré v danej veci nie sú relevantné, je ústavný súd pritom viazaný návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu, ktorý koncipoval samotný návrh ústavnému súdu, spolu s návrhom nedoručil rozsudok krajského súdu, proti ktorému sťažnosť smeruje. Ďalším nedostatkom sťažnosti, resp. predloženého splnomocnenia je, že sťažovateľ splnomocnil právneho zástupcu na podanie sťažnosti proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, a nie aj rozsudku krajského súdu.

V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tento nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). V tejto súvislosti ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom“. Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak sa jedná o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že sťažnosť v tejto časti vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť vyplývajúcu z kópie predloženého uznesenia najvyššieho súdu, že právny zástupca zastupoval sťažovateľa aj v konaní pred všeobecnými súdmi. V kontexte ďalšieho nedostatku, a to obsahu splnomocnenia na zastupovanie sťažovateľa v konaní pred

ústavným súdom, ústavný súd dospel k záveru, že právny zástupca nemohol (nebol oprávnený) koncipovať a podať sťažnosť vo vzťahu k rozsudku krajského súdu v mene sťažovateľa a ak ju podal vo svojom mene, potom by sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť ako podanú zjavne neoprávnenou osobou. Z týchto dôvodov ústavný súd konštatuje, že sťažnosť v časti namietaného porušenia označených práv rozhodnutím krajského súdu trpí takým rozsahom nedostatkov náležitostí predpísaných zákonom, že ju už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu

K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľa dôjsť tým, že najvyšší súd odmietol právo sťažovateľa na súdnu ochranu a dostatočne sa nevysporiadal s tým, čo je možné za procesnú vadu v zmysle platnej právnej úpravy považovať, a svoje uznesenie nedostatočne odôvodnil.

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú ustanovenia § 236 a nasl. zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 238 OSP.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

V relevantnej časti napadnutého uznesenia najvyšší súd uviedol:

«Dovolaním žalobcu nie je napádaný zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ale rozsudok potvrdzujúci. Najvyšší súd v tejto veci dosiaľ nerozhodoval, a preto ani nemohol vysloviť záväzný právny názor, od ktorého by sa odvolací súd mohol odchyliť. Rozsudok odvolacieho súdu napokon nemá ani znaky žiadneho z rozsudkov uvedených v ust. § 238 ods. 3 O. s. p. Dovolanie preto podľa § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesné prípustné, len ak by v konaní, v ktorom bol dovolaním napádaný rozsudok vydaný, došlo k niektorej z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť konania podľa § 237 ods. 1 O. s. p. Toto

ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/ alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Nie je pritom relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolateľ procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania, v ňom vytykané nesprávnosti sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom súdov nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký procesné nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, poskytovaných mu Občianskym súdnym poriadkom alebo iným predpisom procesného práva. O takúto procesnú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva [v zmysle § 18 O. s. p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 410. s. p.), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.) a na doručenie rozsudku do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)].

Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov

Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety. Dovolaním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská procesných strán k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania aj právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje závery vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvého stupňa, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa. Dovolateľ tu nedôvodne argumentuje, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

Pokiaľ dovolateľ namietal, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, dovolací súd tu uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaný za dôvod zakladajúci vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. ...

Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania. Postup súdu, ktorý v priebehu konania

nevykonal všetky účastníkom navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie skutkového stavu, nezakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo týmto postupom súd neodňal účastníkovi možnosť pred súdom konať (tu por. R 37/1993 a R 125/1999).

Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je v zmysle § 237 O. s. p. vadou konania. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. (napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010 a 2 Cdo 29/2011).

Dovolateľ v dovolaní uplatňuje aj dovolacie dôvody v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. (súdom vyčíta, že konanie pred nimi trpí inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie veci a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení vecí) k týmto argumentom v dovolaní však dovolací súd odkazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej k dovolacím dôvodom v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. možno prihliadať len v prípade procesné prípustného dovolania, čo ale nie je tento prípad...

Vzhľadom k tomu, že dovolanie žalobcu nebolo prípustné podľa § 238 O. s. p., nebola preukázaná žalobcom tvrdená procesná vada uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p., dovolaciemu súdu neostávalo iné, než dovolanie ako procesné neprípustné odmietnuť (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) bez toho, aby skúmal vecnú správnosť napádaného rozsudku odvolacieho súdu.»

Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľa odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými dovolacími námietkami sťažovateľa.

Za situácie, keď najvyšší súd dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania, nebol povinný vecne preskúmať v ňom obsiahnuté argumenty sťažovateľa.

Pokiaľ sa sťažovateľ s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti ňou podaného dovolania nestotožňuje, ústavný súd napokon dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd na záver s poukazom na ustanovenie § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde zdôrazňuje, že obligatórnou náležitosťou návrhu na začatie konania pred ústavným súdom je aj odôvodnenie návrhu. Pokiaľ sťažovateľ iba vo všeobecnosti uvádza, že najvyšší súd svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a dostatočne sa nevysporiadal s tým, čo je možné za procesnú vadu v zmysle platnej právnej úpravy považovať, pričom tieto svoje tvrdenia nijakým spôsobom neodôvodňuje, ide o taký nedostatok návrhu na začatie konania, ktorý by bol tiež dôvodom odmietnutia sťažnosti pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľa nezaoberal.

Ústavný súd tiež zistil, že uzneseniami sp. zn. I. ÚS 547/2016 zo 14. septembra 2016 a sp. zn. III. ÚS 628/2016 29. septembra 2016 boli skutkovo a právne totožné veci iných sťažovateľov zastúpených tým istým právnym zástupcom, ako je zastúpený sťažovateľ, odmietnuté z obdobných dôvodov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2016